Centar za alternativno rješavanje sporova

Adresa: Serdara Jola Piletića bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 265 349
fax: +382 20 265 359
www.centarzaars.me

Broj:00/1-013/26-18
Podgorica, 20.03.2026.godine

Na osnovu člana 61 stav 1 alineja 2 Zakona o alternativnom rješavanju sporova (,,Službeni list Crne Gore", br. 77/20 i 53/25), Upravni odbor Centra za alternativno rješavanje sporova (u daljem tekstu: Centar), na sjednici održanoj 20.03.2026.godine utvrdio je

PROGRAM RADA CENTRA ZA ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA ZA 2026.GODINU

I – UVOD

Polazeći od člana 57 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list Crne Gore“, br. 77/20 i 53/25), Centar za alternativno rješavanje sporova vrši stručne i administrativne poslove koji se odnose na medijaciju, ranu neutralnu ocjenu spora i druge načine alternativnog rješavanja sporova; informiše stručnu i širu javnost o mogućnostima i prednostima alternativnog rješavanja sporova; inicira donošenje, odnosno izmjenu propisa radi usklađivanja sa međunarodnim standardima u oblasti alternativnog rješavanja sporova; daje mišljenje o radu medijatora i evaluatora spora u postupku produženja i prestanka licence za rad medijatora, odnosno licence za rad evaluatora spora; prati i ocjenjuje rad medijatora i evalutora spora i o tome sačinjava izvještaj koji dostavlja Ministarstvu pravde; sprovodi obuku za medijatore i evaluatore spora, kao i za druga lica koja sprovode druge postupke alternativnog rješavanja sporova i organizuje njihovo stručno usavršavanje; donosi Statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, uz saglasnost Ministarstva pravde; donosi Etički kodeks medijatora i Etički kodeks evaluatora spora; vodi evidenciju o alternativnom rješavanju sporova, zbirno i po pojedinim vrstama postupaka; prima pritužbe na rad medijatora i evaluatora spora; izdaje publikacije koje se odnose na alternativno rješavanje sporova i organizuje stručne i naučne skupove iz te oblasti i vrši i druge poslove propisane zakonom i opštim aktima Centra.

Imajući u vidu prednje navedeno, Centar će sprovoditi aktivnosti u 2026. godini koje za cilj imaju promociju i afirmaciju alternativnog načina rješavanja sporova (medijacija i rana neutralna ocjena), a sve u skladu sa raspoloživim finansijskim i kadrovskim mogućnostima.

II – PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

- **Realizovati bazične i napredne obuke za medijatore u cilju osnaživanja njihovih stručnih kompetencija**

U 2026.godini Centar planira organizovanje bazične i naprednih obuka samostalno, a i u saradnji sa nacionalnim i međunarodnim partnerima.

Centar će posebnu pažnju posvetiti sljedećim naprednim obukama:

- **Značaj medijacije u porodičnim sporovima**

Svi sporovi svode se na pitanje odnosa između ljudi i najčečće su veoma kompleksni. Porodični, partnerski odnosi, razdvajanje i razvod često su praćeni konfliktima i sporovima.Konfliktne situacije reflektuju se na djecu i ne prepoznaje se njihov najbolji interes. Prolongirani sudski sporovi, dioba zajedničke imovine, uređenje odnosa roditelja i djece (vršenje roditeljskog prava, izdržavanje, kontakti i regulisanje viđenja) najčeše pogađaju dece. Stoga, u 2026. godine biće organizovana napredna obuka za medijatore na temu vršenje roditeljskog prava i usaglašavanje dogovora roditelja.

- **Značaj prava intelektualne svojine i njihovo rješavanje putem medijacije**

Medijacija je posebno pogodna za sporove koji uključuju autorska prava (npr. neovlašteno korišćenje djela), žigove (sporovi o povredi ili sličnosti znakova), patente (licenciranje, povreda prava), industrijski dizajn. Medijacija predstavlja efikasan i moderan način rješavanja sporova iz prava intelektualne svojine, posebno u poslovnom okruženju gdje je važna brzina, diskrecija i očuvanje odnosa. Iako ne može u potpunosti zamijeniti sudski postupak, često je prvi i najracionalniji korak u rješavanju konflikata. U junu 2026.godine planirana je napredna obuka medijatora na ovu temu.

- **Medijacija u sporovima radi naknade štete iz ugovora o osiguranju ako je jedna od stranaka društvo za osiguranje**

Medijacija u sporovima radi naknade štete iz ugovora o osiguranju (kada je jedna strana društvo za osiguranje) predstavlja vrlo važan i praktičan oblik alternativnog rješavanja sporova, posebno zbog učestalosti ovih sporova i potrebe za brzim obeštećenjem. Medijacija je veoma korisna kada postoji spor oko visine štete, a ne osnova, kada su obje strane spremne na kompromis i kada je potrebna brza likvidacija štete i kod manjih i srednjih odštetnih zahtjeva.

Obuka je planirana za maj 2026.godine.

- **Komunikacione vještine medijatora**

Komunikacione vještine medijatora predstavljaju ključni alat za uspješno vođenje postupka medijacije, jer medijator ne donosi odluku već pomaže stranama da kroz kvalitetnu komunikaciju same dođu do rješenja. U medijaciji komunikacija nije samo razmjena informacija, već proces podrazumijevanja interesa i potreba stranaka, smanjenja konflikta i tenzije, izgradnje povjerenja i usmjeravanja ka rješenju. Napredna obuka je planirana za četvrti kvartal 2026.godine.

- **Godišnja konferencija medijatora**

U okviru godišnje konferencije medijatora planirano je predavanje eksperta iz regiona na neku od aktuelnih tema iz oblasti medijacije, a koja se tradicionalno održava u decembru.

- **Konferencija „Prednosti rješavanja sporova iz prava intelektualne svojine putem medijacije"**

U 2026. godinu Centar za alternativno rješavanje sporova u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja planira organizovanje konferencije „ Prednosti rješavanja sporova iz prava intelektualne svojine putem medijacije". Konferencija je planirana za april 2026.godine. Cilj organizovanja ove konferencije je podizanje svijesti o značaju rješavanja sporova iz prava intelektualne svojine putem medijacije. Konferencija će okupiti brojne stručnjake iz oblasti prava intelektualne svojine, medijatore, sudije, advokate, organizacije za zaštitu autorskih prava i autore.

- **Konferencija „Značaj rješavanja porodičnih sporova putem medijacije"**

Medijacija ima poseban značaj u rješavanju porodičnih sporova jer omogućava mirno, brzo i fleksibilno rješavanje konflikata uz očuvanje porodičnih odnosa. Za razliku od sudskog postupka, koji je često dugotrajan i konfliktan, medijacija se zasniva na saradnji i sporazumu stranaka.

Posebno je važna zaštita interesa djece, jer medijacija smanjuje njihovu izloženost sukobima i podstiče roditelje na zajedničko donošenje odluka u vezi sa staranjem, izdržavanjem i kontaktima. Takođe, doprinosi smanjenju konflikta između partnera i omogućava očuvanje korektnih odnosa i nakon spora. Konferencija će okupiti predstavnike relevantnih institucija – Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, socijalni radnici, psiholozi, sudije i medijatore.

- **Konferencija „Uloga medijacije u kreiranju povoljnog poslovnog i investicionog ambijenta"**

Medijacija ima značajnu ulogu u stvaranju stabilnog i atraktivnog poslovnog i investicionog ambijenta jer omogućava brzo, efikasno i ekonomično rješavanje sporova bez vođenja dugotrajnih sudskih postupaka.

Prije svega, medijacija povećava pravnu sigurnost, jer investitori i privredni subjekti imaju na raspolaganju mehanizam za brzo rješavanje sporova, što smanjuje rizik poslovanja. Brzina i niži troškovi postupka doprinose efikasnijem funkcionisanju privrede. Konferencija je planirana za IV kvartal 2026.godine.

- **Saradnja sa relevantnim institucijama**

❖ **Potpisivanje Sporazuma o saradnji sa Savjetom stranih investitora**

Potpisivanje Sporazum ima za cilj jačanje primjene alternativnih metoda rješavanja sporova, uključujući medijaciju kao efikasan mehanizam za rasterećenje pravosudnog sistema i bolji pristup pravdi. Planirana je realizacija zajedničkih edukativnih programa, istraživanja i promotivnih aktivnosti usmjerenih na veću primjenu privredne medijacije među privrednim subjektima i stranim investitorima.

❖ **Radni sastanak sa predsjednicima sudova**

Shvatajući značaj i ulogu sudova u postupcima potvrđivanja poravnanja, planirano je održavanje radnog sastanka sa predsjednicima sudova. Cilj održavanja ovog sastanka je unapređenje znanja i uspostavljanja jedinstvene prakse u postupcima zaključivanja i potvrđivanja poravnanja koja proizilaze iz medijacije.

❖ **Radni sastanak sa predstavnicima Advokatske komore Crne Gore**

Polazeći od uloge koju advokati imaju u postupcima alternativnog načina rješavanja sporova, održanje se sastanak sa predstavnicima Advokatske komore Crne Gore u cilju inteziviranja saradnje ove dvije institucije.

❖ **Radni sastanak sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda**

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda (ombudsman) ima značajnu ulogu u zaštiti prava građana i unapređenju mirnog rješavanja sporova, pri čemu medijacija predstavlja važan instrument njegovog djelovanja.

Institucija Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore postupa po pritužbama građana protiv organa javne vlasti, ispituje povrede prava i daje preporuke za njihovo otklanjanje.

Medijacija u ovom kontekstu ima poseban značaj jer omogućava brže i neformalno rješavanje sporova, smanjuje potrebu za sudskim postupcima, doprinosi efikasnijoj zaštiti ljudskih prava i jača povjerenje građana u institucije.

❖ **Saradnja sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu**

Za IV kvartal 2026.godine predviđene su obuke za nosioce pravosudnih funkcija na temu medijacija. Pored ove teme, planirano je i organizovanje obuke o drugim oblicima alternativnog načina rješavanja sporova.

❖ **Obuke i predavanje za studente pravnih fakulteta**

Imajući u vidu da je Centar za alternativno rješavanje sporova u prethodnom periodu potpisao sporazume o saradnji sa pravnim fakultetima (Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i Pravni fakultet Univerzitet Donja Gorica), u 2026. godini planirane su posjete studenata ovih fakulteta Centru i upznavanje sa postupkom medijacije. Takođe, značajno bi bilo upoznavanje studenata sa karakteristikama postupka medijacije i mogućnost da svoja teorijska znanja o ovoj pravnoj oblasti primjene u praksi, te na taj način dodatno razviju svoje stručne vještine.

❖ **Međunarodna saradnja**

U 2026.godini će se nastaviti saradnja Centra za alternativno rješavanje sporova sa Centrom za mirno rješavanje sporova Republike Hrvatske i Internacionalnog instituta za medijaciju. Planirane su studijske posjete i sastanci na kojem će se razmijeniti iskustva i prakse u oblasti medijacije.

➢ **Ostale aktivnosti**

U 2026.godini Centar za alternativno rješavanje sporova će sprovoditi aktivnosti u cilju jačanja administrativnih i stručnih kapaciteta kroz donošenje Kadrovskog plana za 2026.godinu.

Stručna služba Centra će i u narednom periodu efikasno i blagovremeno odgovarati na upite institucija, građana i stranaka u postupku.

U skladu sa propisima, sprovešće se postupak popisa i procjene inventara u Centru.

Imajući u vidu značaj neposredne komunikacije sa medijatorima, planirani su sastanci i posjete medijatorima u sjevernim i južnim gradovima u cilju razmjene praktičnih iskustava i unapređenja rada medijacije.

Jedna od ključnih aktivnosti biće medijska promocija Centra za alternativno rješavanje sporova kroz obuke zaposlenih o javnom (medijskom) nastupu, kao i objavljivanje informacija na društvenim mrežama i medijima o aktivnostima Centra.

U skladu sa definisanim obimom projekta i Strategijom digitalizacije pravosuđa 2025.–2028., uspješno je završena Biznis analiza razvoja i implementacije informacionog sistema za potrebe Centra za alternativno rješavanje sporova (CARS).

Biznis analiza pruža uvid u postojeće stanje poslovnih procesa i administrativnog postupanja po predmetima u CARS-u, sa ciljem identifikacije potreba za

digitalizacijom, smanjenjem manuelnih i repetitivnih poslova, povećanjem efikasnosti Centra i unapređenjem pristupa pravdi građanima Crne Gore. Analiza obuhvata pregled postojećih baza podataka, identifikaciju uskih grla u radu, definisanje funkcionalnosti budućeg informacionog sistema, preliminarni skup podataka za evidenciju, kao i razmatranje interoperabilnosti sa sudskim i drugim eksternim informacionim sistemima.

II – ZAKLJUČAK

Medijacija u Crna Gora predstavlja alternativni način rješavanja sporova koji omogućava strankama da mirnim putem dođu do sporazuma uz pomoć neutralnog medijatora. Za razliku od sudskog postupka, medijacija je brža, jeftinija i fleksibilnija, a doprinosi očuvanju međuljudskih i poslovnih odnosa.

Sprovođenje značajnih aktivnosti Centra doprinijelo je uspostavljanju kvalitetnog normativnog okvira za alternativno rješavanje sporova usklađenog sa razvojem stručnih kapaciteta medijatora, većem stepenu informisanosti javnosti o institutu medijacije i njegovim benefitima u odnosu na sudski postupak, kao i kvalitativno boljem odnosu institucija prema ovom institutu. Naime, cilj nam je da građani i građanke Crne Gore, kao krajnji korisnici javne politike, imaju prvenstveni interes da im se omogući nesmetan i efikasan pristup pravdi. U tom smislu, alternativno rješavanje sporova kojim se izbjegavaju dugotrajni, skupi, neefikasni i često stresni sudski postupci, predstavlja ekonomičnu i efikasnu alternativu da se dođe do pravičnog rješenja sporova u kojima imaju interes.

Imajući u vidu prednje navedeno, i u narednom periodu Centar će sprovoditi aktivnosti koje imaju za cilj unaređenje njegovog rada kroz podizanje svijesti o značaju rješavanja sporova putem medijacije.

Izvršna direktorica

Maja Golović Vojinović

Crna Gora CENTAR ZA ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA PODGORICA

Maja Golović Vojinović